

SKOZI SIBIRIJO

pripoveduje MARTIN MUC

"Vidiš, tod je skrajno nevarno," mi je pripovedoval. "Parnik mera voziti samo ob kitajskem obrežju, ker je na naši strani preveč opasnih skal in črtev v vodi. Zato pa se moramo držati desnega brega. Ako nas razbojniki nameravajo napasti na tem kočljivem mestu, nam bodo sipali s hribovja krogle na ravnost na glavo. Od strani smo sicer za silo zavarovani, a kaj pomaga, ko imamo tik nad seboj tolovaje, ki nas v nekaj trenutkih lahko popolnoma ugonobe. Skriti se nismo kam. Jaz niti za trenutek ne smem spustiti krnila iz rok. Ako bi ga izpuštil, nas tuk se zanesi naravnost na skale, pa se razbijemo in utonemo, ker je na tem mestu voda jako globoka. A kje je naš kapitan, te vprašam? Naš pogumni kapitan in poveljnik?"

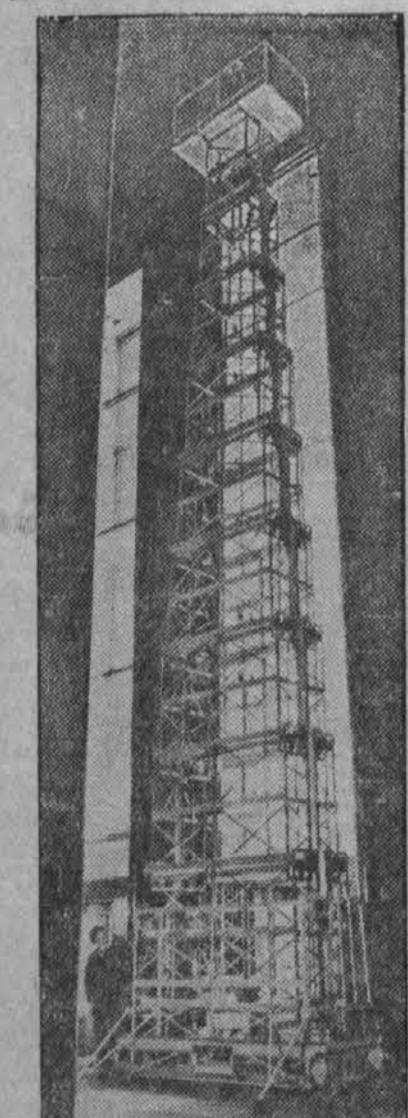
Nevšečno je pljunil v stran in zagordnjal hudo kletvico.

"Poglej!" je nadaljeval z osorim glasom. "Poglej, našega kapitana ni več tukaj, kjer bi moral stati. Gotovo je zavohal nevarnost in se skril Bog ve kam. Boš videl, kako bodo vojaki bežali od strojnic, ko prične poleti nad nami... Vrag vzemi takega kapitana in take vojačke!"

No, hvala Bogu, krmarjeva napovedi se niso uresničile. Srečno smo prejadrali Hingau in pred nami se je odprla širna ravnina. Krmar je postal dobre volje in je veselo vrtel krmilo. Vozili smo se ob ravnom bregu, za katerim se je razprostirala nepregledna ravnina. Tedaj si je krmar oddahnih.

"Glej, glej — zdaj smo za enkrat brez skrb!" se je zadovoljno namuznil. "Hingau imamo za seboj, do Sansina ob Sungari ni več tako nevarno... Na, prijatelj, primj za krmilo, da si prižgem cigaret. Dobro mi bo dela, ker jo bem pokadil brez skrb..."

Iz radovednosti sem stopil k vojakom, ki so čepeli v pripravljenosti za vrečami, napolnjenimi s peskom. Ogledal sem si vsakega posebej, tudi stražo; vsake mu sem bral z obraza, da je pre-

Največje dvigalo na svetu, ki rabijo v New Yorku za čiščenje oken. Dvigalo se lahko dvigne 49 črtev višoko, ne tak način, kot se dvigne "jack," kadar hočejo dvigniti avtomobil, da premenite kolo.

sinom. Plula je v razdalji kakih sto do tri sto metrov pred nami in naša vojaška straža je bila z njo neprestano v zvezi, podnevi z zastavicami, ponoči pa s svetilko. Od Sansina do Harbina nas je sprejel v svoje varstvo motorni kuter, oboržen s strojnicami in dvema lahkim topovoma, ki nas je spremjal do cilja.

Brez skrb in strahu pred rojarmi smo se polagoma pomikali proti Harbinu. Vreme je bilo krasno in schce je pripekalo kakor v najhujši julijski vročino. Ob steni kapitanskega mostu sem postavil naslanjač. Tu sem sedel dolge ure, in če sem bil sam in me ni nihče motil, sem se zatopil v razmišljanje o svoji nadaljnji usodi. Po glavi so mi blodile razne misli, ki so mi prikazovale moje življenje, kakor sem ga preživil vsa dolga leta svojega pregnanstva. Stremel sem vedno za tem, da bi prišel čim bliže domovini in napisled dosegel mir, ki sem tako hrepnel po njem.

A glej — usoda me ne vodi proti domu, usoda me žene vedno delj proti domovine, in sam sebi se zdim kakor jadrnica, ki ji neusmiljeni ciklon prelomi jambor in odnesne jadra sam Bog ve kam...

Po osem in poldnevni vožnji smo srečno prispleli v Harbin.

Drugo bivanje v Harbinu Razočaranje

V Harbinu je bilo moja prva pot k ameriškemu konzulu. Trdno sem bil prepričan, da bom v kratkem odpotoval preko Cančuna na japonsko ozemlje, v Mukden in Dairen ter dalje na ravnost v San Francisco na ameriška tla. Toda to moje prepričanje se je kaj hitro izpremenilo v razočaranje.

Konzul mi je sporočil, da je pred mesecem dni Amerika ustavila priseljevanje in da noben konzul nima pravice izdati kakršnegakoli dovoljenja.

"Edina možnost se vam nudi le," mi je prijazno posnal, "če imate v Ameriki kakega znanca, ki vam izposluje potrebno dovoljenje."

Se nisem izgubil vsega upanja. Saj sem imel v Ameriki sestro, ki sem jo že iz Odese pisemno naprosil, naj mi izposluje tako zvani "affidavit" — dovoljenje, da se sem priseliti v Ameriko. Šel sem takoj na pošto in brzojavno nazzanil sestri, da čakam v Harbinu na dovoljenje, ki naj mi ga čimprej izposluje in pošlje na moj naslov v Harbin.

Že čez nekaj dni sem dobil sestrin odgovor, v katerem mi je sporočala, da na noben način ne more izposlovi dovoljenja, ker je za enkrat ustavljeno vsako priseljevanje, zlasti iz azijskih krajov.

In spet sem stal pred starim vprašanjem: kod in kam?

Domovino nisem hotel, odkrito bodi povedano, zaradi tega, ker sem bil jako ogorčen zaradi neuspeha v Odesi. Drugega mi ni preostajalo, kakor da porožljivo čakam sestrinega pisma, v katerem mi bo obširnejša sporočila in pojasnila, kaj naj storim, da pride v Ameriko.

Kod in kam? ... Ta misel je bila mučna in me je morila podnevi in ponoči, a se je nisem mogel iznebiti. "Imam pač smočo," sem si govoril v svoji grenostki in žal mi je bilo, da sem prišel v Harbin. Ako bi bil prej vedel, da so mi vrata v Ameriku zaprta, bi bil rajšček ostal v Blagoveščensku. V zimskem času bi se bil zopet podal na sever — na Kamčatko, tam bi si najel pasjo vprego in bi se z njo prepeljal čez Behringov zaliv na Alasko. Od tam bi me Eskimi vozili na svojih saneh in me pripeljali do prve zezeleški proge. Tako je napravilo več Rusov, ki so morali bežati pred zasedovanjem oblastev tega ali onega režima. Vsi ti so pozneje sporočili domov, da so srečno prispleli v Ameriko.

V Blagoveščensk se nisem mogel več vrniti, ker sem protipostavno pobegnil iz Rusije. Kakor hitro bi se vrnil, bi me pripela sovjetska oblastva. Obdelžila bi me vohunsta v prid belogardistov, to je, emigrantov, ki so v Mandžuriji neprestano rovarili proti sovjetskemu območju. Postedica tega bi bila, da bi me obsodili v dolgotrajno ječo, ako bi srec-

no ušel smrtni kazni.

Ker nisem imel nobenega drugega dela, sem pričel pohajkovati po mestu. Pri tem sem se seznanil z nekaterimi svojimi rojaki, ki so bili prav tako kakor jaz pobegnili iz Rusije na kitajsko ozemlje in so upali, da se bodo odtod lažje vrnili v domovino. Pri tem so računali in se zanašali najbolj na francoskega konzula. Saj se je bila o njem raznesla po Sibiriji in Dalnjem vzhodu vest, da zastopa jugoslovenske interese in edpremlja naše ljudi na državne stroške v domovino.

A ko so prišli v Harbin, jih je tam čakalo bridko razočaranje. Zvedeli so, da je Francija sama za veznica Jugoslavije. Francoski konzul v Harbinu je bil prijazen in uslužen mož. Sprejel je vsakogar vladno in mu oblubil, da bo posredoval pri našem poslanstvu v Parizu, da se z vso vnemo zavzame za nas in nam čimprej izposluje vrnitev v domovino.

Vem, da je izpolnil oblubo, in vem, da on ni kriv, da je prišlo vse drugače, kakor si je želel v svoji uslužnosti.

Jugoslovenska kolonija v Mandžuriji

Med rojaki, ki so živeli tisti čas v Harbinu in okrog njega, so bili večinoma Hrvati, prečanski Srbi in pravoslavni Bo-

sanci. Med njimi sta bila tudi dva Slovence; prvi je bil iz Muta pri Dravogradu, a njegovega imena se ne spominjam več. Drugi je bil Jože Pibernik, doma od Sv. Kríža na Dolenskem. Z njim sem se večkrat srečaval in sva pozneje skupaj stanovala.

Jugoslovenska kolonija ni bila tako majhna, kakor bi kdo

misil. Saj nas je bilo v Har-

ginu samem šest in osemdeset. Nekateri so bili oženjeni z Rusinjami; večina izmed njih ni imela nobenega stalnega zaščitnika in so životarili, kakor so vedeli in znali.

(Daije prihodnjic)

Naročite se na dnevnik Ameriško Domovino!

POSLUŠAJTE

Hrvatski Radio Program

NA WJAY

v četrtek ob 6:45,
ob nedeljah ob 3. pop.

TRGOVCI
OGLASUJTE SVOJE TRGOVINE
POTOM RADIA
Za cene se obrnite na
NIKOLA MALOVIĆ

1404 E 43rd St., Cleveland, O.

LISTEN TO

Croatian Radio Program

ON WJAY

Thursday at 6:45,
Sundays at 3 P.M.

MERCHANTS!
ADVERTISE YOUR STORES
THROUGH RADIO
For rates apply to
NIKOLA MALOVIĆ
1404 E 43rd St., Cleveland, O.

NAJFINEJŠE PIVO V CLEVELANDU

ERIN BREW-Ehren Brau

Standard pivo v Clevelandu

• Slovenskim društvom in klubom se prijazno priporočam za nabavo te najfinejše pive v Clevelandu ob priliki veselic, piknikov, zabav ali za privatne partie.

• Slovenski gostilničarji! Erin Brew Standard pivo vam bo privelo nove goste.

DRENIK'S BEVERAGE DISTRIBUTING AGENCY

JCHN DRENIK, lastnik

25880 St. Clair Ave. Tel. KEnmore 2739

Ve ženske, ki ste v stari domovini imele čast delati sirovo maslo v pinji, se boste čudile nad najnovijejo "pinjo," ki jo vidite na sliki. Kajpak, goni jo motor.

Na sliki vidite veliko oblo, ki jo rabijo pri raziskovanju morske globine. To oblo lahko potope eno miljčno globoko v morje. Opremljena je s posebnimi kleščami, s katerimi raziskovalci lahko zgrabijo ribo, ki je kakšne posebne vrste in ki jo hočejo prineseti na površje.

Ako obišete San Diego mednarodno razstavo, boste tam videli v oddelku pritlikavcev tudi pritlikavco živino. Na sliki vidite najmanjšo kravo na svetu, katero molzejo pritlikavci. Vso stvar pa nadzoruje cowboy, visok šest črtev, ki si pač misli, da se nahaja v "kraljestvu palčkov."

Ne, to niso aeroplani v formaciji, ampak so prave in žive gosi, ki se vračajo iz juga, kjer so prebile zimo. Sliko so vzeli v bližini Port Aransas, Texas.